

ISHOD 4

Faktori Proizvodnje:

Faktor proizvodnje koji može biti istovremeno input i output je **Kapital** (tehnologija).

Inputi: Rad, kapital, zemlja (koristimo ih za proizvodnju dobara i usluga)

Faktorski dohotci: Nadnice, dobit, kamate, rente (zarade od inputa)

Troškovi i Prihodi:

Optimizacija troškova: Koristiti inpute tako da su granični proizvodi jednaki cijenama inputa

Pravilo najmanjeg troška: Smanjenje cijene inputa čini ga produktivnijim i potiče supstituciju skupljih inputa.

Rad (nude radnici):

Sve ljudske fizičke i umne sposobnosti koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji dobara/usluga

Tržište Rada:

Mjesto gdje se susreću ponuda i potražnja za radom.

Vrste tržišta:

Savršeno konkurentno: Karakterizira ga veliki broj radnika i poslodavaca, radnici su homogeni i pokretljivi, a informacije su potpuno dostupne.

Nesavršeno konkurentno: Postojanje monopola ponude ili potražnje, prisutnost sindikata i udruženja poslodavaca koji mogu utjecati na cijene rada.

Faktori koji utječu na ponudu rada:

Ovisi o broj radnih sati, Useljavanjem I Participaciji radnih snaga (povećanje drugog spola da rade posao)

Potražnja za Radom

Potražnja za radom izražava se kroz broj radnih sati koje poslodavci žele i mogu platiti.

Faktori koji utječu na potražnju:

Tehnologija: Bolja tehnologija povećava produktivnost radnika, što može povećati potražnju za radom. (olakšava se ljudima da obrade neki teži posao, npr. Kopanje. Umjesto da koriste lopate imaju bušilice, bagere,...)

Kvaliteta rada: Bolje obučeni i obrazovani radnici su produktivniji, što povećava njihovu potražnju za radom.

Cijene inputa: Ako su inputi poput rada jeftiniji u jednoj zemlji u odnosu na drugu, može doći do povećanja potražnje za radom u toj zemlji. (djeca u kini fino šivaju naše gaće)

Vrste Nadnica:

Nominalne nadnice: Prosječna plaća (npr. U Hrvatskoj je 700 eura mjesečno)

Realne nadnice: Što si možemo priuštiti sa našim dohotkom.

Pad R.N. : padaju ako se pri danim cijenama smanjuje dohodak

Porast R.N. : rastu ako se pri danim cijenama povećava dohodak

Efekti Promjene Nadnice:

Effekt supstitucije: Radnici rade više kada nadnice rastu.

Effekt dohotka: Radnici mogu raditi manje kada nadnice rastu, jer si mogu priuštiti više slobodnog vremena.

Razlike u Nadnicama

Kompenzacijske razlike: Neprivlačan ili opasan posao se mami ljude tako da ih se plaća više.

Kvaliteta rada: Više obrazovanje i specijalizacija dovode do viših nadnica.

Specifične sposobnosti: Posebni talenti mogu povećati nadnice.

Diskriminacija: stavljanje nekoga u nepovoljni položaj nego što ga imaju drugi. (rase, religija, spol,...)

Kapital

Kapital uključuje trajna proizvedena dobra koja se koriste za proizvodnju drugih dobara i usluga.

Vrste kapitala:

1. **Materijalna imovina:** Zgrade, oprema (proizvodni strojevi, automobili, računala), zalihe (sirovine, kupljena roba).

2. **Nematerijalna imovina:** Patenti, licence, računalni programi, imena robnih marki (npr. Coca-Cola).

3. **Financijske imovine:** Ulaganja u vrijednosne papire, krediti (koriste se za kupnju kapitala, npr. kredit za kupnju stroja).

Vrste dohotka od kapitala (4):

Dohodak je sva novčana primanja koja ge neka osoba/domaćinstvo ostvaruje tijekom nekog vremenskog perioda.

Renta: Neto godišnji prihod na trajna dobra (npr. najam stana).

Kamata: Prihod od korištenja novca za kupnju kapitala (npr. kamata na kredit za kupnju stroja).

Dividenda: Dohodak dioničarima (vlasnicima) tvrtki.

Dobit: Dohodak poduzetnicima za inovativnost i riskiranje; koristi se za nova ulaganja u tvrtke što doprinosi povećanju prihoda i buduće dividende za dioničare.

Extra:

Zemlja:

Tlo, površina i sve sirovine koje možemo dobiti iz zemlje.

To je dohodak korištenja inputa sa fiksnom ponudom jer je ograničena.

Sweatshops:

Tvornice gdje zaposleni rade u teškim uvjetima i uz niske plaće

Patagonia = društveno odgovorno poslovanje jer 1% prihoda donira udrugama za zaštitu okoliša